

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Mark Martens

tegen

Het Belang van Limburg

Met een brief van 21 mei 2017 dient de heer Mark Martens een klacht in tegen Het Belang van Limburg. Aanleiding is een artikel van 25 april 2017 onder de titel *Belg verdoezelde mee gevaren onkruidverdelger*. Redactiemanager Toon Van den Meijdenberg van Mediahuis antwoordt met een brief van 15 september, waarop Mark Martens repliceert met een mail van 23 september en een brief van 5 oktober 2017.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 16 november 2017. Mark Martens woonde de hoorzitting bij. Toon Van den Meijdenberg vertegenwoordigde Het Belang van Limburg.

DE FEITEN

Het artikel gaat over chemiebedrijf Monsanto, dat wil voorkomen dat de onkruidverdelger glyfosaat verboden zou worden. Daarvoor schreef Monsanto volgens de krant zelf wetenschappelijke studies en zocht het 'geloofwaardige' wetenschappers om glyfosaat te verdedigen en hun naam onder het onderzoek te zetten. De krant schrijft dat klager daarbij een cruciale rol speelde. Glyfosaat is het werkende bestanddeel van Roundup en zou mogelijk kankerverwekkend zijn.

Volgens het artikel blijkt de werkwijze van Monsanto uit interne mails en is klager een van de wetenschappers die in de mails worden genoemd. Hij kreeg de opdracht om de vermaarde professor Parry te betalen om hem positief onderzoekswerk te laten doen over glyfosaat.

Monsanto zelf reageert in het artikel dat de mails uit hun context gerukt zijn en dat het nooit zelf studies geschreven heeft.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat het artikel valse beschuldigingen uit en lasterlijk is en dat de krant geen loyale kans op wederhoor gegeven heeft.

Het Belang van Limburg heeft een artikel van De Standaard kritiekloos overgenomen en er een aantal superlatieven aan toegevoegd die totaal uit de lucht gegrepen zijn. Het heeft klager met naam en toenaam genoemd.

De titel beschuldigt klager van het verdoezelen van gegevens. Maar hij heeft nooit gegevens verdoezeld voor de overheid en heeft altijd zijn best gedaan om gegevens van confidentiële rapporten openbaar te maken via wetenschappelijke publicaties. Daarnaast toont de

toxicologische database van glyfosaat overduidelijk aan dat het een veilig product is. Er moest dus niets verdoezeld worden.

De zinssnede dat klager *'de opdracht kreeg om de vermaarde professor Parry te betalen om hem positief onderzoekswerk te laten doen over glyfosaat'* laat uitschijnen dat hij de professor zou beïnvloed of omgekocht hebben om een gunstig advies te krijgen over glyfosaat. Dat is totaal niet waar. Het woord *positief* is te veel aan deze zin. Professor Parry werd geraadpleegd voor een advies over publicaties van andere auteurs. Hij moest een rapport maken en het is normaal dat hij daarvoor vergoed werd. Door zijn advies kwam er bijkomend onderzoek dat bewees dat de andere artikels niet klopten.

Klager spreekt tegen dat hij een *cruciale* rol speelde bij het zoeken wetenschappers om glyfosaat te verdedigen. Hij heeft niet meer gedaan dan onafhankelijk advies vragen aan professor Parry.

De dag voor publicatie van het artikel gaf de woordvoerder van Monsanto een reactie aan De Standaard. Klager vindt dat Het Belang van Limburg die reactie veel te summier vermeldt en de essentie ervan negeert. De krant heeft dan ook geen loyale kans op wederhoor gegeven.

HET BELANG VAN LIMBURG zegt dat het artikel een correcte samenvatting is van twee ruimere artikels in zusterkrant De Standaard van dezelfde dag. De samenvatting is niet gemaakt door de betrokken journalisten, maar door de eindredactie.

Klager neemt aanstoot aan de term *verdoezelen* en beweert dat er niets verdoezeld moest worden omdat glyfosaat en Roundup veilige producten zijn. Maar daarover bestaat tot op vandaag nog altijd geen consensus.

Het artikel schrijft niet dat klager professor Parry heeft omgekocht, wel dat hij de opdracht kreeg om Parry te betalen om hem positief onderzoekswerk te laten doen. Klager interpreteert dat als omkoping, maar dat staat er niet.

De reactie van de woordvoerder van Monsanto is correct en niet summier weergegeven. Ook zusterkrant De Standaard heeft de reactie van de woordvoerder samengevat.

BESLISSING

Het korte artikel in Het Belang van Limburg vat twee lange artikels in zusterkrant De Standaard samen. De Standaard schetst een beeld van de interne werking en communicatie van Monsanto met betrekking tot de verdediging van glyfosaat onder de titel *Monsanto manipuleerde onderzoek naar Roundup (Cf. uitspraak RVDJ 2017-18)*. Het Belang van Limburg legt met de titel *Belg verdoezelde mee gevaren onkruidverdelger* meer klemtoon op de rol van klager. In Het Belang van Limburg is klager het onderwerp in de titel, in De Standaard is dat het bedrijf. Ook het artikel zelf besteedt proportioneel gezien meer aandacht aan klager dan aan de aanpak van Monsanto als bedrijf.

De formulering in het artikel verschilt van die van de Standaard. Het Belang van Limburg vat twee passages uit De Standaard samen in één zin, waardoor die zin een meer expliciete en meer beschuldigende betekenis kan krijgen ten aanzien van klager. De Standaard schrijft in de inleiding dat *'Monsanto er alles aan doet om te voorkomen dat glyfosaat verboden wordt. Het megabedrijf deinst er zelfs niet voor terug om wetenschappers te betalen om positieve studies*

te schrijven. En een Belg speelde jarenlang een belangrijke rol in die praktijken', en vervolgt verderop dat 'het bedrijf geloofwaardige wetenschappers zocht die glyfosaat wilden verdedigen en dat de Belg Mark Martens met die bedoeling James Parry aan boord had gehaald.'

Het Belang van Limburg trekt dat samen in één zin en schrijft dat klager *'de opdracht kreeg om professor Parry te betalen om hem positief onderzoekswerk te laten doen over glyfosaat.'*

Verder verschilt ook de formulering van de titel. Het woord *verdoezelen* uit de titel in Het Belang van Limburg komt niet voor in het artikel zelf en ook niet in het oorspronkelijke artikel van De Standaard. De titel in Het Belang van Limburg spreekt ook van *gevaren*, terwijl het artikel zelf het heeft over de *mogelijk* kankerverwekkende onkruidverdelger en ook De Standaard spreekt in de voorwaardelijke wijs.

Het staat Het Belang van Limburg vrij om een andere invalshoek te kiezen, andere klemtonen te leggen en dingen anders te formuleren als het een artikel van een zusterkrant samenvat. Maar de Raad is van oordeel dat in dit geval de formulering in één passage van het artikel en in de titel onvoldoende strookt met het oorspronkelijke artikel in De Standaard. Bovendien kan die die gewijzigde formulering, mee door de focus van het artikel, extra bezwarend zijn voor klager, terwijl de eindredactie van Het Belang van Limburg geen bijkomend journalistiek werk gedaan heeft dat die interpretatie kan staven.

Wat wederhoor betreft, vat Het Belang van Limburg de reactie die Monsanto vóór publicatie van het artikel gaf aan De Standaard, summier maar correct samen.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is deels gegrond wat de formulering van één passage in het artikel en van de titel betreft.

Brussel, 14 december 2017